

NADER BESCHOUWD

door Willem Nijssen

Soms denk je even dat er een oog fonkelde, een lip trilde...

De gewone Willem Nijssen, de nuchtere alledaagse, die werkt en spaart, belastingen betaalt en op vakantie de toerist uithangt, die heeft in de schouwburg niet veel te zoeken. De wereldverbeteraar en de filosoof dan weer wél. En het nooit groot geworden kind ook. Afgelopen week heel veel zelfs. Eerst (dat was donderdag) in het Ledeltheater in Oostburg, waar Gogol & Mäx hun 'Salto Musicale' speelden. Ik 'vreesde' voor klassiek, en dat wás het. Verschrikkelijk klassiek. In jaren niet meer zulke enorm lange, flappende clown-schoenen gezien. En zó'n afgetekend duo: de één keurig in het pak, de ander met te wijde broek (met gaten) en bretels. De één met keurig strak gekamd, platliggend kapsel en de ander met een woeste bos wildwuiwend haar. De één een knappe pianist (vindt hijzelf) die alle sonates en études mag spelen "voor piano... sólo", de ander die het domme werk mag doen. Een klap op de trommel, een riedel uit de fluit.

Heel traditioneel, dus, en in die zin 'voorspelbaar'. Maar ook héél professioneel. Entertainers die hun vak tot in de puntjes beheersen. En die daarmee 'onvoorspelbaar' worden in de verrassende vondsten die ze óók in hun programma stoppen.

Acrobatische capriolen met een gigantische waldhorn, ook te gebruiken als loopplank. Een viool en een trompet die het

in een twist moeten ontgelden, en waarvan de brokstukken een schitterend nieuw instrument opleveren. Een vioPET, of een trompiool, misschien? Een piano, met veel moeite aan één kant opgetild, die dan plots als in wankel evenwicht blijft staan, maar zich wel rampetampend laat bespelen. Naarmate de avond vorderde, werden de malligheden driester, de gezichten uitgestrekener, en kwam dat kind in mij volledig aan zijn trekken. Het was klassiek, maar laat dat alsjeblieft nooit verloren gaan...

Ook een clown, wellicht, was Karl Valentin (1882-1948). Hij had er twee belangrijke ingrediënten voor: hij was een komiek en een volkskunstenaar, opgeleid als meubelmaker. Toen hij rond 1910 doorbrak, haalde het 'deftige' theaterpubliek nog altijd de neus op voor potsenmakers uit de bierkelders. En Karl Valentin was er zo één. Maar hij had de gave van het woord, en viel in de smaak bij zulke groten als Bertolt Brecht, Kurt Tucholsky en Herrmann Hesse. Die laatste stond echt niet bekend om zijn talent voor lachen, maar ging bulderend overstag voor Valentin. Die zette dan ook zulke rake volkse typetjes neer, en voorzag ze van zulke briljante teksten, dat iederéén hem wilde horen.

Een aantal van die korte sketches uit de absurde werkelijkheid speelt Ultima Thule uit Gent nu met poppen. De grimmig-

Gogol & Mäx.

heid die sowieso net onder de grappige oppervlakte schuilt, komt er nog beter door uit. Een pop moet nu eenmaal net iets intenser leven om geloofd te worden dan een acteur. En poppen tot leven wekken, dat kunnen ze bij Ultima Thule. Zijn het nu acteurs, of poppenspelers? Wat maakt het uit, ze zijn geweldige leven-inblazers, Els Trio en Sven Ronsijn. Hun stemmen... hun gebaren en gebaartjes geven ze mee aan een dronken feestganger, aan de volledig langs elkaar gaande huwelijkse dialogen van oude Robert en zijn pinnig-nerveuze Franien, aan een dweperige koorzangeres, aan een depressieve rolstoelpatiënt.

De poppenspeler (zijn stem vooral) en de pop (met name de kop, de kleren, de gebaren) zijn de aangevers, maar jij bent het natuurlijk en uiteindelijk zelf die met je fantasie, je plezier én je mededogen de pop tot leven wekt. Een fascinerend proces, waarin je je soms zelfs 'vergist' en

even denkt, dat er een oog fonkelde, een lip trilde... Al zich daarginds nog iets van een kind schuilhoudt, trakteer hem of haar dan op Ultima Thule. Laatste tickets voor 18 tot 22 maart en in juli op de Gentse Feesten.

Deze week

komt Peter De Graef zijn monoloog 'Zoals de dingen gaan' spelen in 't Beest in Goes (donderdag). Monologen staan in mijn top-vijf. En Peter De Graef kan adembenemend goed 'vertellen', zeker als het om eigen teksten gaat, zoals nu. Over een jongen/man die voortdurend tegen de waarheid botst. Maar naar de andere kant van de wereld vluchten helpt niet echt, want daar loopt hij zijn eigen noodlot pas écht regelrecht in de armen. Nog een tip voor wie niet bang is voor een beetje Engels, en hem nog nooit gezien heeft: Pip Utton, woensdag in Middelburg (Stadsschouwburg) met 'Adolf'.